

201. Simontornya belterülete (Tolna megye) Kk, Tő?, Ú

Április 15-én Bencze János, simontornyai lakos, bejelentette a múzeumnak, hogy a városközpont-rehabilitációhoz kapcsolódó földmunkák során két kőfaragványt talált a közműárkok kidobott földjében. Az egyik kő egy nagy méretű (87×43×37 cm), hasábtest alakú, profilált, mészkőből faragott gótikus szarkő, amelyet a Szent István király utca D-i oldala mentén ástott, kb. 100–120 cm mély közműárkok mellett, a templom bejáratával szemben talált (*Szent István király utca KÖH 84075*). A másik kő erősen lekopott, de a profilok töveiben így is felfedezhetőek a vésési hornyok és az egykori meszelés nyoma. Ez a Vártér utca É-i oldalán (*Belterület KÖH 65082*) került elő, a kb. 1 m mély árokból. A kövek előkerülési helyét már félig betemetve találtam, de a hely rétegvizonyait ismerve azok vélhetőleg másodlagos helyzetből kerültek elő.

Április 22-én a kivitelező jelentette a múzeumnak, hogy a földmunkák során ágyúgolyót és csontokat találtak a ferences kolostor K-i szélével egy vonalban (*Szent István király utca KÖH 84075*), egy tavaly lehelyezett csapadékvízakna néhány 10 cm-rel történő áthelyezése során. A helyszínre kiszállva kiderült, hogy állatsontok, néhány újkori és 2-3, talán török kori kerámia, valamint egy kis méretű vas ágyúgolyó került elő. A most dokumentált régészeti rétegeket a szennyvízákna árkában már tavaly elérték, újabb felületen nem bolygatták őket.

K. NÉMETH ANDRÁS

202. Siófok, Somogyfok-mellett (KÖH 45518) (Somogy megye) I

2013. május 29-én Siófok, Ribiszke u. 10. sz. alatt új lakóépület építése közbeni földmunkák idején régészeti felügyeletet végeztünk. Az említett telek a 45518-as azonosítószámú lelőhely területére esik. A telken korábban állt épületeket elbontották, és az újonnan építendő ház alapjait ásták ki. Az alapárkokból kidobott földben mindössze néhány emberi csonttöredék (alkar, csigolya) volt. A mellette lévő árok alján, kb. 70 cm mélyen, közvetlenül a sarokban egy koponya töredékét találtuk. A koponya elhelyezkedéséből arra következtethetünk, hogy a sír tájolása nagyjából K–Ny-i irányú lehetett. Sírgödör föltja nem látszott a metszetben, és sem további csontok, sem korhataározó leleteket nem kerültek elő. Az összegyűjtött csontokat további vizsgálat céljából eltettük és a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumba vittük.

VARGA MÁTÉ

203. Solt határa (Bács-Kiskun megye) Ő, B, Sza, A

A Soltot É-ről elkerülő út nyomvonalán 2013 áprilisában végzett próbafeltárások az alábbi lelőhelyeket érintették.

Madách Imre u. vége (Solt É-i elkerülő út, 9. lh.) (KÖH 58446): Két kutatóárkot tudtunk megnyitni, egyet a Madách utcától K-re, egy másikat az utcától Ny-ra. Összesen 250 m²-nyi területet kutattunk át. A homokos területen nagyon rosszul rajzolódott ki az objektumok föltjai. A K-re nyitott szondában 2 objektum, egy É–D-i, valamint egy Ny–K-i irányú árok jelentkezett. A Ny-i szondában 16 objektumot figyeltünk meg, árkokat, gödröket, és valószínűleg két ház vagy valamilyen építmény részletét. A területen recens bolygatást is tapasztaltunk.

A feltárt objektumokból állatsontok, illetve gyér számú kerámiaanyag került elő. Az előkerült kerámia alapján a területen VIII. századi avar település található.

Nagy-éri-csatorna K-i partja (KÖH 58445):⁶² A munkagép 2 kutatóárkot alakított ki a Solt É-i elkerülő út 8. lh. területén. A munkagép megjelenése előtt, valamint a humuszolás alatt fémkeresővel átnézték a lelőhelyet. A műszeres vizsgálat során előkerült fémanyag (bronzú töredéke, bronz szemüvegspirál) ugyanúgy, ahogy a terepbejáráskor megtalált kerámiaanyag, középső bronzkori településre utalt. Mindkét kutatóárokban jelentkeztek objektumfoltok, az É-i kutatóárkokban, amely a Nagy-ér mellett É–D-i irányba húzóódó földhát gerincén is áthaladt, jelentősebb mennyiségben, míg az értől távolabb, csupán a földhát K-i lejtőjét érintő kutatóárkokban kevesebb objektumot figyeltünk meg. Az 500 m²-en feltárt 60 objektum nagyobb része nagy méretű, méhkas alakú tárológödör volt, de előkerült néhány kút is. Ezeket a feltörő talajvíz miatt csupán metszetre bontottuk. Feltártuk egy feltételezhető járószint részletét, valamint két ház, vagy építmény részletét is. Az objektumokból jelentős mennyiségű leletanyag került elő. Találtunk kis méretű bögréket, fazekak, tálak perem-, alj- és oldaltöredékeit, mészbetétes díszítésű kerámatöredékeket. Néhány csonteszköz, csonttű és csontár is előkerült. Jelentősnek ígérkezik a 13. objektum, amely csak részben esett a feltárás területére. Valószínű, hogy ház lehetett, és a ház padlóján megtaláltuk egy összergyott tárolóedény darabjait. A tárológödörből jelentős mennyiségű állatsont és patics is előkerült. A leletek alapján elmondható, hogy a Vátya-kultúra települését találtuk meg.

Nagy-éri-csatorna Ny-i partja (KÖH 58444): Két szondát jelöltünk ki a Solt É-i elkerülő út 7. lelőhelyen: egyet a terület É-i, egyet pedig a terület D-i részén, összesen 500 m²-en. Mind a D-i, mind az É-i szondában az árkok és gödrök föltjai mellett sírfoltok is kirajzolódottak. Összesen 27 objektum feltárására került sor. Az objektumok egy része a Vátya-kultúra kosziéri időszakába tartozó leletanyagot tartalmazott.

A temetkezések – összesen 8 sír került elő – szarmata sírok voltak. Két sír került elő a D-i szondában, 6 pedig az É-i-ban. A sírokat egy kivételtől eltekintve kirabolták. A rabolt sírokban csupán néhány csont és kevés melléklet maradt meg – vaskarika, vaskés töredéke, néhány szem gyöngy. Az egyik rabolt sírnál a váz láb részénél egy összetört barbotin díszes római edény került elő. Az egyik sírt körárok vette körül, a sírban jól látszódtott a koporsó nyoma, de a sír teljesen üres volt, kirabolták. Valószínű, hogy a feltárás területén lévő sírok közül többet is keríthetett árok, ennek megfigyelését azonban nehezítette a szondaárok keskeny volta. Egyetlen sír maradt meg épen. Az É–D-i tájolású sírban egy gyereklány feküdt. Nyakán gyöngysor volt, övének lecsüngő részét ugyancsak gyöngyök díszítették, végén egy nagyobb gyöngy, valamint egy orsógomb volt. Jobb karján két bronz karperec, lábánál kis pohár került elő. Ruhája alját több sorban színes gyöngyök díszítették. Lábfeje elenyészett. A csontokra egyébként általánosan jellemző volt a rossz megtartás.

Zsellérföld II. (KÖH 58450): Három kutatóárkot alakítottunk ki a Solt É-i elkerülő út, 6. lelőhelyen, összesen 430 m²-en. Kettőben tudtunk objektumfoltokat megfigyelni. A bontás során kiderült, hogy régészeti jelenség csupán az É-i szondá-

62 A Közhiteles Nyilvántartásban a Solt, Nagy-éri-csatorna Ny-i partja (KÖH 58444) lelőhely részeként szerepel.